

70. ROCZNICA POGROMU KIELECKIEGO

Lista ofiar pogromu

Błogosławionej pamięci:

1. Abram Adler
2. Izrael Ajzenberg
3. Eliaasz Albirt
4. Izrael Baruch
5. Chaim Baszysta
6. Bajla Gertner
7. Bajla Gursztuc
8. Pola Gutwurcel
9. Flora Duczka
10. Lejzor Harendorf
11. Abram Weintraub
12. Herszka Wajnrib
13. Wainberg nieznanego imienia
14. Wundeler nieznanego imienia
15. Fajwel Zoberman
16. Zofia Zylberberg
17. Rachela Zongberg
18. Naftali Teitelbaum
19. dr Seweryn Kahane
20. Mojżesz Morawiec
21. Mendel Mikołowski
22. Apolonia Sowińska
23. Chile Sokołowski
24. Duczko Samborski
25. Dawid Fajnkuchen
26. Adas Fisz
27. Regina Fisz
28. Dawid Szulim Płotno
29. Estera Proszowska
30. Berl Frydman
31. Icchak Preiss
32. Kos (nieznanego imienia)
33. Samuel Karp
34. Herszel Kersz
35. Szaja Kersz
36. Rabindorf (nieznanego imienia)
37. Izrael Rączka
38. Szlama Rejzman
39. Z. Szulmanowicz
40. Fania Szumacher
41. Mojżesz Sztunke
42. B. 2969 - Oświęcim

4 lipca 1946 roku wzburzony tłum, podżegany insynuacjami dotyczącymi rzekomego mordu rytualnego, wraz z żołnierzami i milicjantami napadł na żydowskich współmieszkańców – osoby, które przeżyły Holocaust i obozy zagłady i powróciły do Kielc. Ani komunistyczne władze miasta, ani współobywatele nie zareagowali. W brutalny sposób zamordowano ponad 42 Żydów, 80 zostało rannych. Po tym pogromie rozpoczął się exodus polskich Żydów, wielu z nich udało się do Ziemi Izraela.

Zapraszamy na obchody rocznicy

2 VII Uroczystości rocznicowe rozpoczną się 2 lipca przed kamienicą przy ul. Planty 7/9, która jest siedzibą głównego organizatora zdarzeń – Stowarzyszenia im. Jana Karskiego. O godz. 12.00 zostaną odsłonięte zamontowane na zewnątrz budynku tablice kommemoratywne z wypowiedziami św. Jana Pawła II i papieża Franciszka, dotyczącymi kieleckich wydarzeń sprzed lat. Krótkie przesłanie z Watykanu przywiózł w maju do Kielc rabin Abraham Skórka, przyjaciel papieża Franciszka, i przekazał je w czasie zorganizowanej przez Stowarzyszenie konferencji „Pamięć – dialog – pojednanie. Duchowe wymiary przebaczenia”. W uroczystości będą uczestniczyli ksiądz biskup ordynariusz Jan Piotrowski i prezydent Kielc Wojciech Lubawski.

Następnie w siedzibie Stowarzyszenia zostanie otwarta stała wystawa poświęcona pamięci ofiar wydarzeń sprzed 70 lat. Oprócz faktograficznej informacji o przebiegu zdarzeń znajdują się na niej dokumenty ze śledztwa i fragmenty zeznań sądowych. Pokazany będzie również szerszy kontekst historyczny i atmosfera powojennego czasu. Wystawa będzie mieć charakter multimedialny i dynamiczny, będzie aktualizowana i rozszerzana. Na ekranach prezentowane będą zarejestrowane wspomnienia świadków tragicznych wydarzeń (m.in. Barucha Dorfmana, Esther Montag, Miriam Guterman) oraz obejrzyć inne dokumentalne materiały filmowe. Część z nich jest w wysokiej rozdzielczości, ze zbliżeniami twarzy – mieszkańcy Kielc mogą szukać na nich swoich bliskich. Zwiedzanie odbywać się będzie w niewielkich, 10-osobowych grupach. W dniach 2–5 lipca wstęp bezpłatny.

O godzinie 19.00 w kinie Fenomen przy ul. Ściegiennego 2 (WDK) odbędzie się pokaz specjalny filmu „Przy Planty 7/9” (Bogdan’s Journey). Uroczysta premiera filmu w reżyserii Lawrence’a Loewingera i Michała Jaskulskiego odbyła się 22 czerwca 2016 roku w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Honorowy patronat objęli: naczelny rabin Polski Michael Schudrich oraz arcybiskup metropolita warszawski ks. kardynał Kazimierz Nycz oraz przewodniczący Komitetu ds. Dialogu z Judaizmem biskup Rafał Markowski. Film zostanie także pokazany 1 lipca na 26. Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie.

4 lipca 1946, rok po drugiej wojnie światowej, milicja, żołnierze i zwykli kielczanie zabijają ocalałych z Holocaustu Żydów, mieszkających w komitecie żydowskim w centrum miasta. Ranią około 80 osób w całych Kielcach. Pogrom kielecki staje się symbolem polskiego powojennego antysemityzmu w świecie żydowskim. W Polsce jest tematem zakazanym przez władze ludowe. Po upadku komunizmu, Bogdan Białek, polski katolik, z wykształcenia psycholog, otwiera puszkę Pandory: zaczyna publicznie mówić o tym, co się wydarzyło w 1946 roku. Przebija się przez teorie spiskowe dotyczące pogromu, wyparcie pogromu ze świadomości kielczan i utrwalane przez lata wzajemne stereotypy Polaków i Żydów. Zbliżenie między kielczanami a Żydami zaczyna się rodzić, lecz ma też swoją cenę. Reżyserzy filmu – polski katolik i amerykański Żyd – przez blisko dziesięć lat jego realizacji uczyli się wspólnego spojrzenia na historię pogromu.

3 VII 3 lipca organizatorzy zapraszają na spotkanie o godz. 12.00 przy pomniku Menora (al. IX Wieków Kielc). W obecności przybyłych specjalnie na obchody gości z Izraela i USA mieszkańcy Kielc i goście z Polski oddadzą hołd zamordo-

wanym w 1946 roku. Następnie wszyscy udadzą się pod budynek dawnej synagogi przy skrzyżowaniu z ul. Warszawską, by przy Memoriale Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata uczcić pamięć Polaków, którzy chronili Żydów w czasie okupacji i pomagali im.

W dalszej części zebrani przejdą na miejsce pogromu – pod kamienicę przy ul. Planty, gdzie będzie miało miejsce wspomnienie wszystkich ofiar zbrodni i modlitwa w ich intencji. Swoją aktywny udział w tym fragmencie uroczystości zapowiedzieli naczelny rabin Polski Michael Schudrich, Symcha Keller (przewodniczący Rady Religijnej Związku Gmin Wyznaniowych w RP), muzyk Włodek Kiniorski i aktor Jerzy Trela.

Następnie zebrani przejadą autokarami na cmentarz żydowski na Pakoszu. Przy grobie zamordowanych o godz. 15.00 przewidziana jest wspólna modlitwa chrześcijan i Żydów, którą poprowadzi naczelny rabin Polski Michael Schudrich.

4 VII 4 lipca o godz. 18.00 na Dużej Scenie Kieleckiego Centrum Kultury odbędzie się uroczysty koncert wieńczący rocznicowe obchody. Sinfonia Varsovia prowadzona przez Jerzego Maksymiuka wykona skomponowany przez niego utwór „Lament serca”. Kielcom in memoriam, Symfonię kameralną Dymitra Szostakowicza i Adagio na smyczki Samuela Barbera.

Koncert poprzedzi uroczystość wręczenia ks. bp. Mieczysławowi Cisto honorowego wyróżnienia VIR BONUS, przyznawanego przez Stowarzyszenie im. Jana Karskiego osobom, które istotnie przyczyniają się do realizacji idei stojących u podstaw działalności tej organizacji.

GŁÓWNE OBCHODY 70. ROCZNICY POGROMU

2 lipca 2016

godz. 12.00 Instytut Kultury Spotkania i Dialogu Stowarzyszenia im. Jana Karskiego,
ul. Planty 7

Uroczystość odsłonięcia tablic kommemoratywnych

Tablice ze słowami św. Jana Pawła II i papieża Franciszka poświęconymi kieleckiej tragedii zostaną umieszczone na ścianie kamienicy. W uroczystości wezmą udział ordynariusz diecezji kieleckiej ks. bp Jan Piotrowski i prezydent Kielc Wojciech Lubawski.

Otwarcie stałej wystawy o pogromie kieleckim „Wspomnijcie na minione dni”

Wystawa ukazuje, czym była zbrodnia kielecka dla ofiar – poprzez dokumenty, zdjęcia, materiały sądowe i świadectwa osób, które przeżyły pogrom. Ekspozycja przedstawia kielecką drogę pamięci i pojednania.

3 lipca 2016

godz. 12.00 Pomnik Menora (al. IX Wieków Kielc)

Przejdźcie pod budynek dawnej synagogi (ul. Warszawska) i modlitwa przy Memoriale Sprawiedliwych
Wśród Narodów Świata

Kamienica przy ul. Planty 7/9 – miejsce zbrodni

Przypomnienie wydarzeń z 4 lipca 1946 roku, odczytanie nazwisk ofiar, świadectwa i modlitwa

Okolo godz. 15.00 Grób ofiar pogromu na cmentarzu żydowskim

Modlitwy Żydów i chrześcijan

Ksiądz biskup Mieczysław Cisko laureatem honorowego wyróżnienia VIR BONUS

Wyróżnienia **Vir bonus** oraz **Femina bona** są przyznawane osobom, które swymi dokonaniem, działalnością, postawą życiową czy niezłomnością charakteru przyczyniły się istotnie do realizacji idei stojących u podstaw działalności Stowarzyszenia im. Jana Karłowicza. Dotychczas tym wyróżnieniem uhonorowani zostali m.in. Irena Sendlerowa, Maria Stolzman, Michael Schudrich, Stanisław Krajewski.

Ksiądz biskup Mieczysław Cisko jako przewodniczący Komitetu Konferencji Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem w swoich wystąpieniach wielokrotnie wskazywał i piętnował zło, jakim jest antysemityzm w różnych przejawach. W słowie na Dzień Judaizmu (2015) podkreślał zwrot katolicyzmu ku postawie dialogu i współpracy i wskazywał na potrzebę wzajemnego poznawania się i poszanowania. Przypominał, że w swych oficjalnych dokumentach Kościoła odrzuca obarczanie za śmierć Chrystusa narodu żydowskiego i przeciwstawia się przedstawianiu Żydów jako od-

rzucanych. Zamiast tego odwołuje się do wartości wspólnych korzeni i wspólnego dziedzictwa, a antysemityzm uznaje za grzech. „W naszej ojczyźnie, która była i jest wspólna dla chrześcijan i Żydów, w duchu Chrystusowej Ewangelii nie może mieć miejsca żadna wrogość, uprzedzenie, dyskryminacja. Nasza wspólna ziemia kryje prochy Żydów i Polaków. Stąd też, kiedy wskutek eksterminacji żydowskiego narodu przez niemieckich nazistów na polskiej ziemi, oprócz nielicznych ocalonych, pozostały jedynie tu i ówdzie ich groby, my winniśmy być strażnikami ich cmentarzy i mogił. Ten szacunek należy do naszej katolickiej kultury”.

W uznaniu zasług Księdza Biskupa w dziedzinie budowania braterskiej relacji z Żydami kapituła Vir bonus podjęła decyzję o uhonorowaniu Jego Osoby tym wyróżnieniem. Uroczystość odbędzie się 4 lipca 2016 i poprzedzi specjalny koncert w Kieleckim Centrum Kultury.

Jerzy Maksymiuk

„Lament serca”. Kielcom in memoriam

Kompozytor o częściach utworu

1. **Passacaglia** to w dawnej muzyce wolny taniec na $\frac{3}{4}$. Postępuję tą formą, by oddać długimi nutami w dolnym głosie powagę. Prorok, mędrzec przygląda się wszystkiemu, już świadom tego, co będzie.

2. **Dramatico** jest agresywne, gwałtowne, nie wolne od spięć. Dysharmonia jest ekwiwalentem gwałtu.

3. **Ewokacja** to przywołanie wspomnień (*evocare* – wywoływać). Klarinet snuje bolesną opowieść o tym, co się stało. Jakby jeden człowiek cierpiał za wszystko i wszystkich. Umyślnie użyłem jednego tylko instrumentu, może to zapowiedź skargi kobiety z dalszej części (Modlitwa).

4. **Marsz żałobny** – zobaczcie, co zrobiliście. Rytm kroczącego orszaku, werbel potęgujący nastrój pochodu śmierci. Chciałbym, żeby słyszalne było przesłanie: to nieludzkie, coście zrobili.

5. **Tren**. Dopowiadanie zdarzenia przez solowe instrumenty, już bez agresji. Trzy instrumenty (fortepian, dwoje skrzypiec, klarinet) – nie ma siły, aby bardziej płakać. Kameralna faktura na jednostajnej harmonii altówek i jednym dźwięku czterech kontrabasów.

6. **Modlitwa** to centralna część utworu, pełna gorczy skarga. Sopran śpiewa po polsku i w jidysz:

Ja Cię proszę, ja Cię błagam

Żeby w niebie było lepiej

Niż na ziemi tu.

7. **Passacaglia II** kojarzy mi się znowu z mędrcom, prorokiem. Dostojnie, choć w porównaniu z Passacaglią I nieco gwałtowniejsze brzmienia. Ach wy, ludzie...

8. **Muzyka wyciszenia** – światło na przyszłość. Sopran śpiewa: *Serca znowu tańczą nadzieją niesione*. Dzwonki, harfa, delikatne brzmienia smyczków... Nowy dzień. *Boker tov* – dzień dobry.

KIELECKIE CENTRUM KULTURY

Stowarzyszenie im. Jana Karłowicza

KONCERT W
70
ROZNIICĘ
POGROMU
KIELECKIEGO

04 LIPCA 2016, GODZ. 18⁰⁰
DUŻA SCENA KCK

SINFONIA VARSOVIA
SOLISTKA: AGATA ZUBEL /// DYRYGENT: JERZY MAKSYMIOUK

JERZY MAKSYMIOUK: LAMENT SERCA - PASSACAGLIA, EWOKACJA,
MARSZ ŻAŁOBNY, TREN, MUZYKA WYCISZENIA, FINAL
DYMISTR SZOSTAKOWICZ: SYMFONIA KAMERALNA
SAMUEL BARBER: ADAGIO NA SMYCZKI

BILETY W CENIE 30 ZŁ DO NABYCIA W KASIE KCK. INFORMACJE TEL. 41 343-81-42

Prawdę trzeba mówić z miłością

Pokaz specjalny

2 lipca 2016

godz. 19.00

KINO FENOMEN

WDK Kielce

ul. Ściegiennego 2

PRZY PLANTY 7/9

BOGDAN'S JOURNEY

TWO POINTS FILMS I METRO FILMS PREZENTUJĄ FILM PT. „PRZY PLANTY 7/9” WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ CLAIMS CONFERENCE
MONTAŻ MARCIN LATANIK UZWIĘKOWIENIE RADOSŁAW OCHNIO ZDJĘCIA MICHAŁ JASKULSKI MUZYKA BARTEK GLINIĄK PRODUCENT WYKONAWCZY NICK WARE
PRODUCENCI MICHAŁ JASKULSKI LAWRENCE LOEWINGER MARCIN WIERZCHOSŁAWSKI REŻYSERIA MICHAŁ JASKULSKI LAWRENCE LOEWINGER

PRODUCENCI

Two Points Films

FILMS

ועידת התביעות
Claims Conference
The Conference of Jewish Material
Claims Against Germany
www.claimsconfer.com

PATRONAT MEDIALNY

TVP
KULTURA

Planete +

TOK
Pierwsze
Radio
Informacyjne

stopklatka.pl

WP